

Державні символи України.

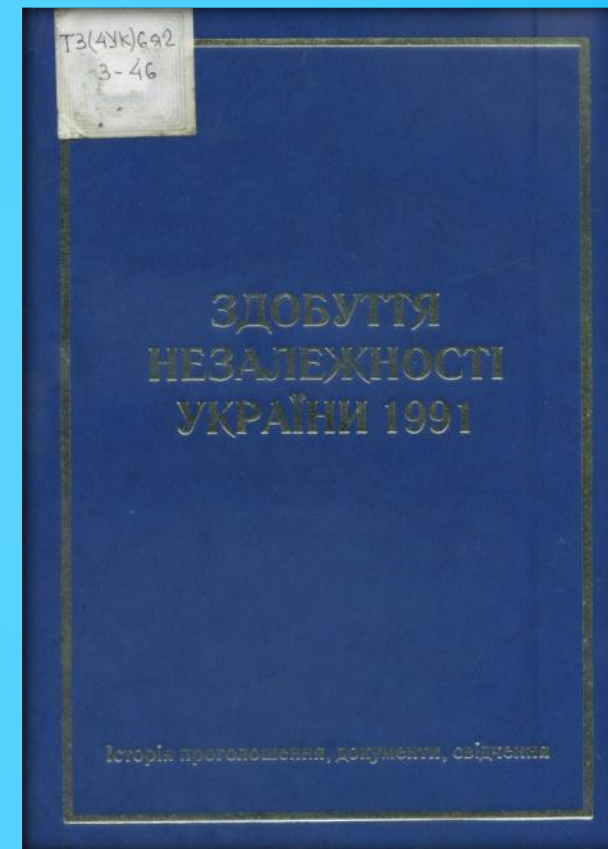
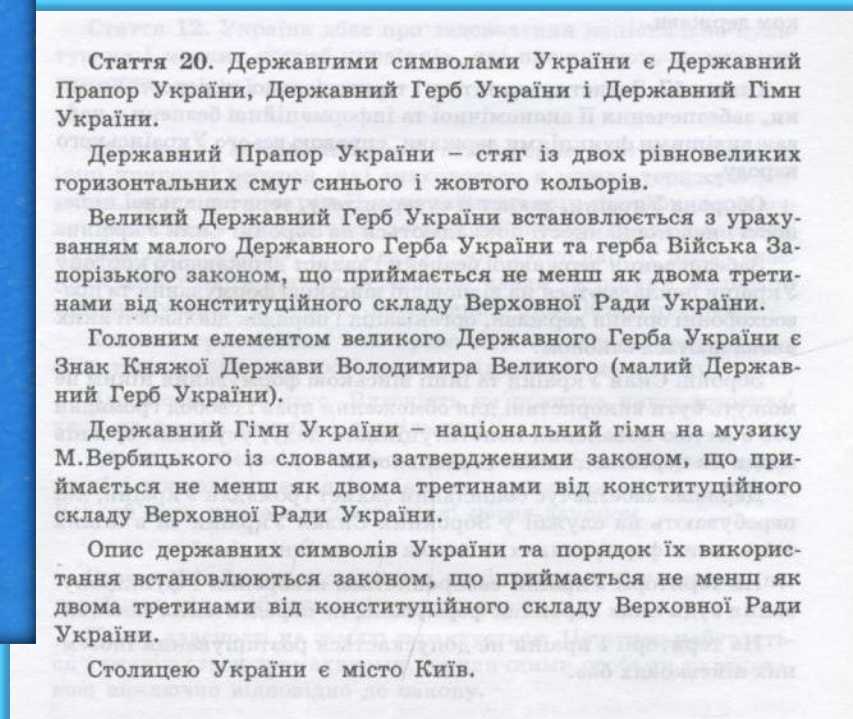

До 30-річчя ухвалення

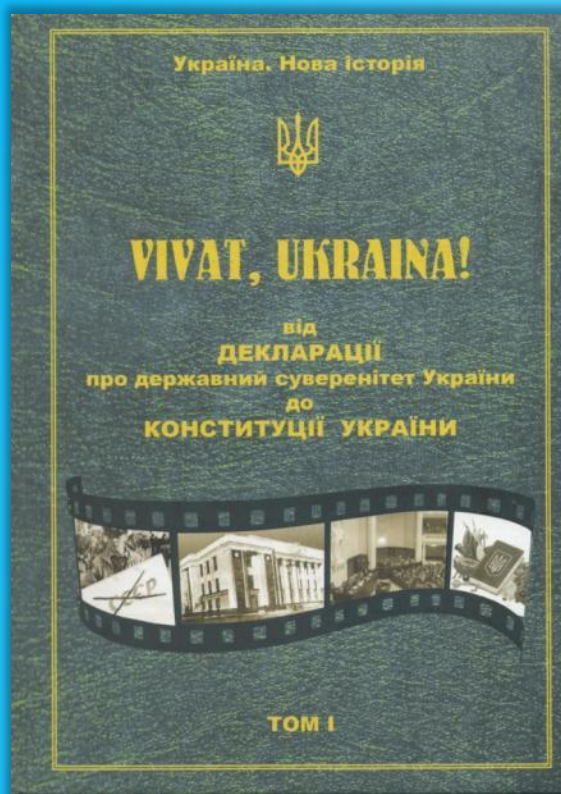
Україна як суверенна й незалежна держава має власні національні державні символи. Відповідно до статті 20 Конституції України державними символами України є Державний Прапор України, Державний Герб України і Державний Гімн України.

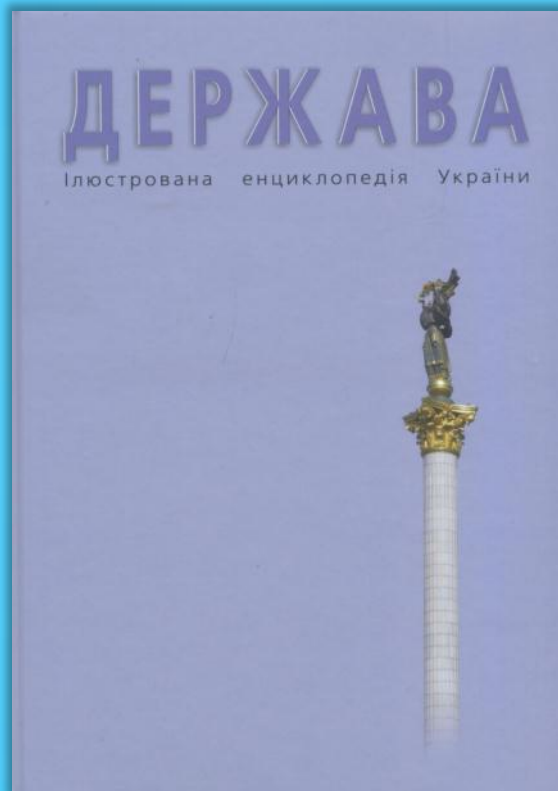
Ва 582215

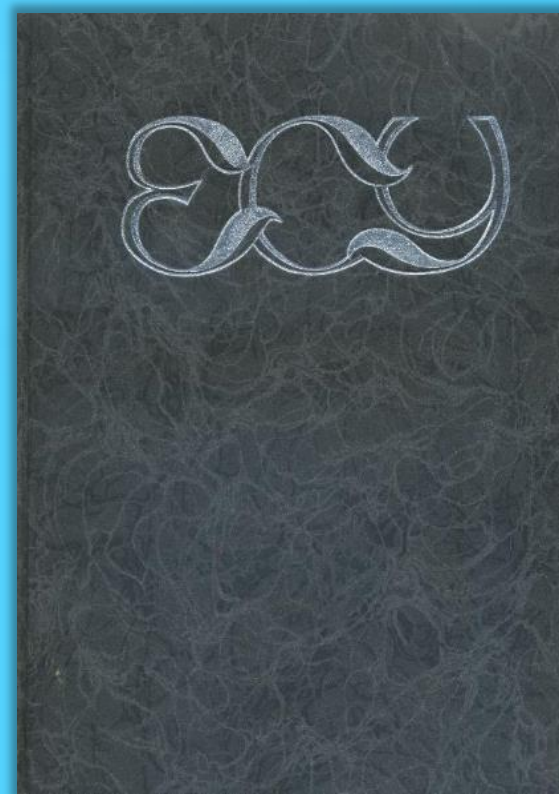
В 353582/1

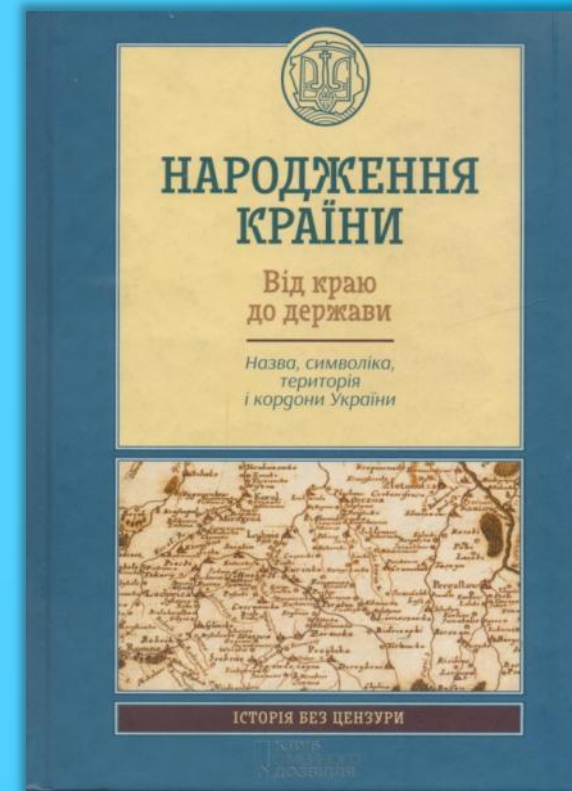
B 355835/1

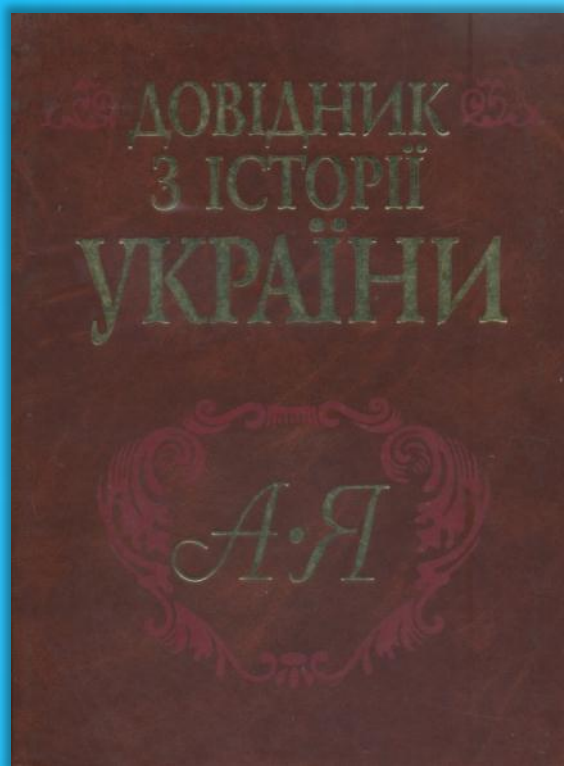
Co 28384

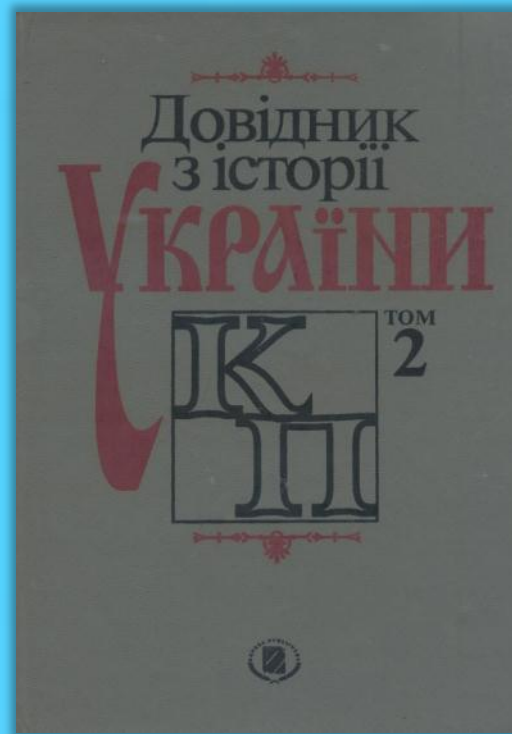
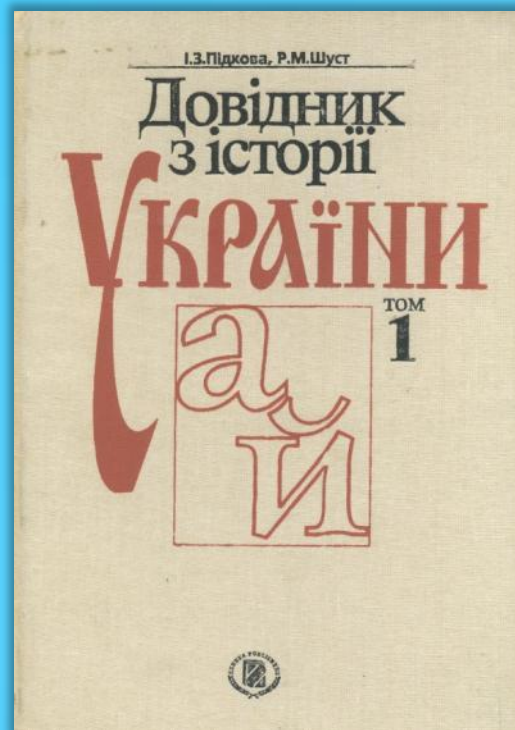
C 10197/7

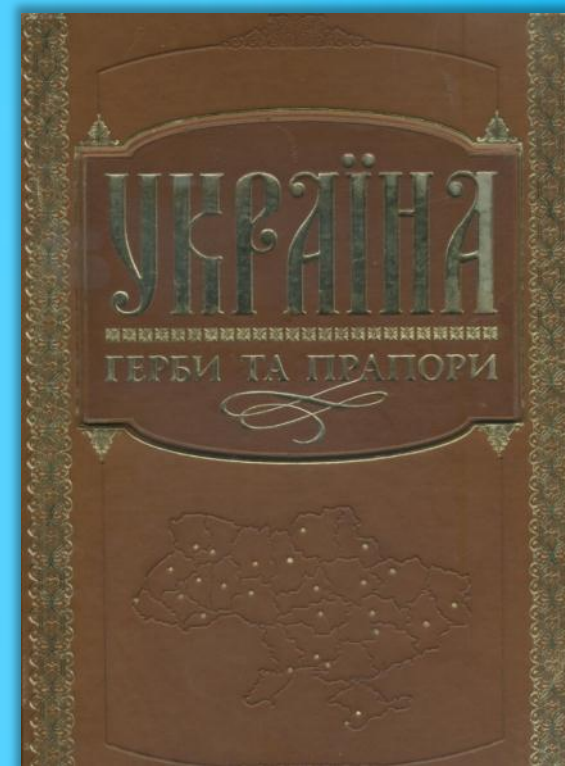
Ba 800450

Вс 35322

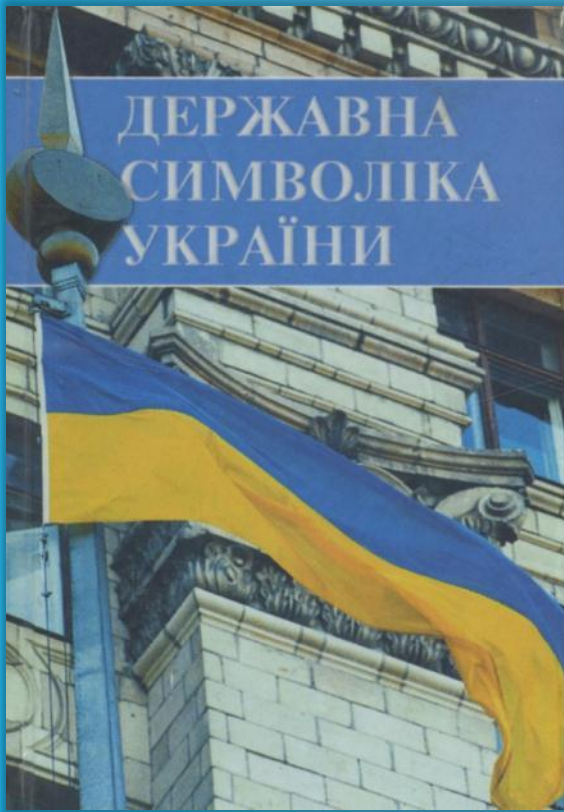

В 339535/1-2

ФПУ 2638

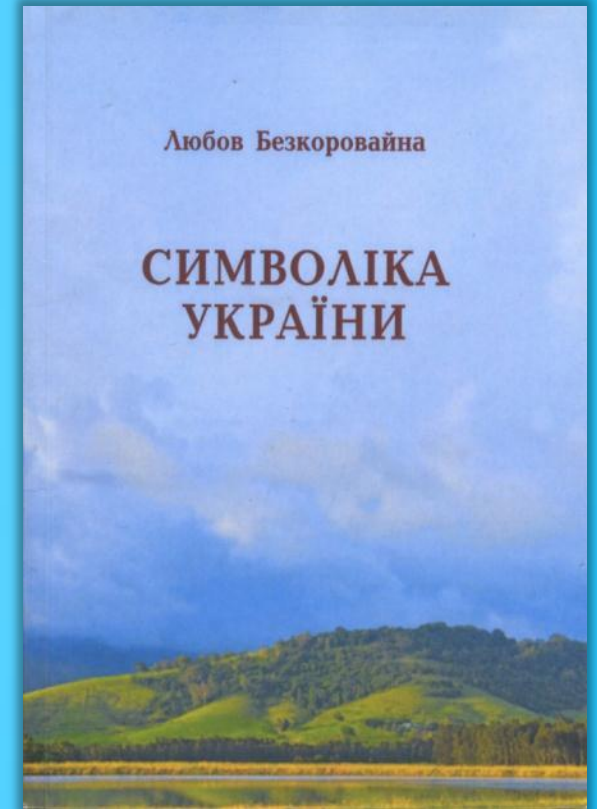
Українська державна символіка відображує традиційну українську символіку, що формувалася протягом тисячоліть і належить до найбагатших та найзмістовніших символічних систем людства.

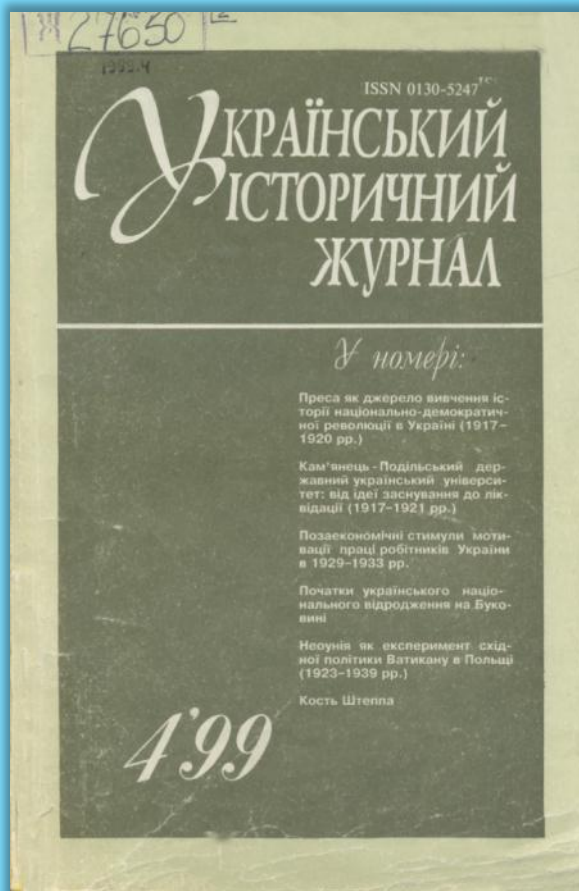
Ао 263696

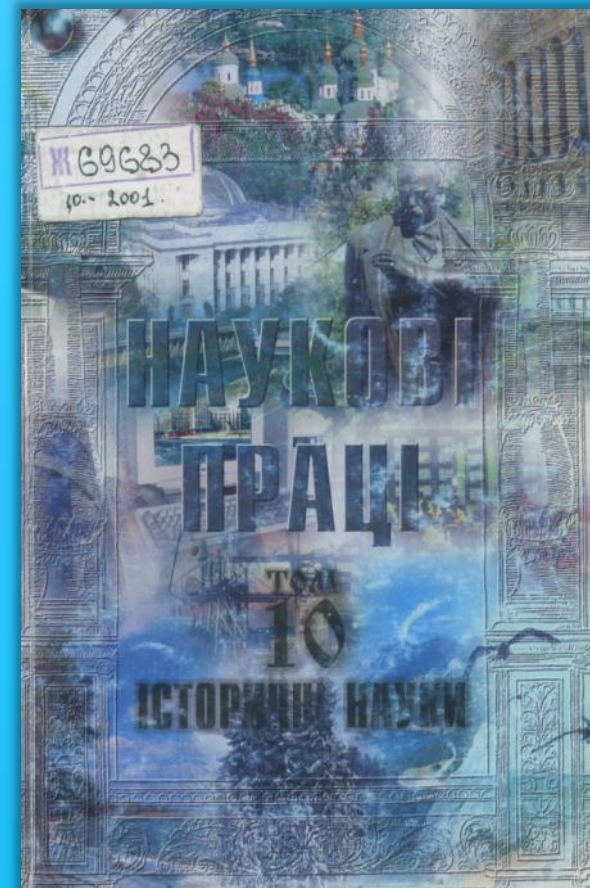
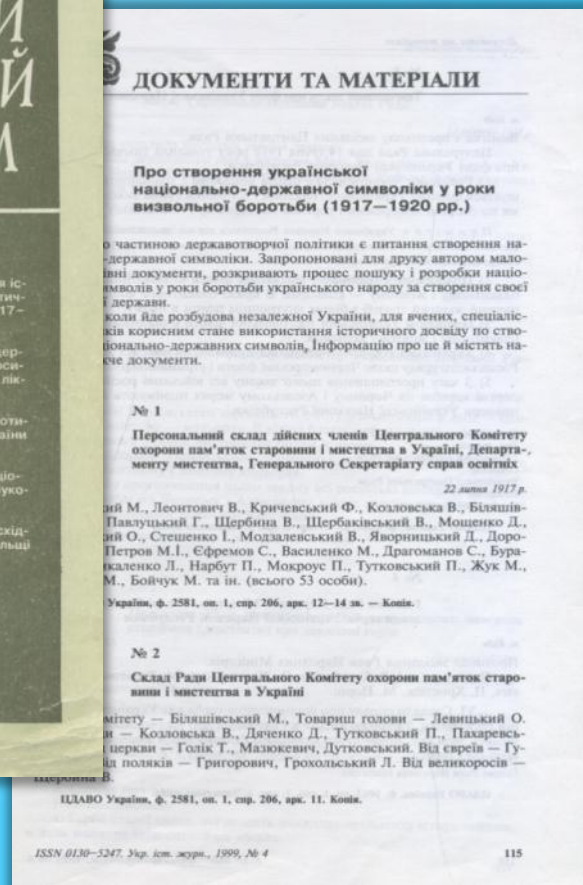
Ао 252773

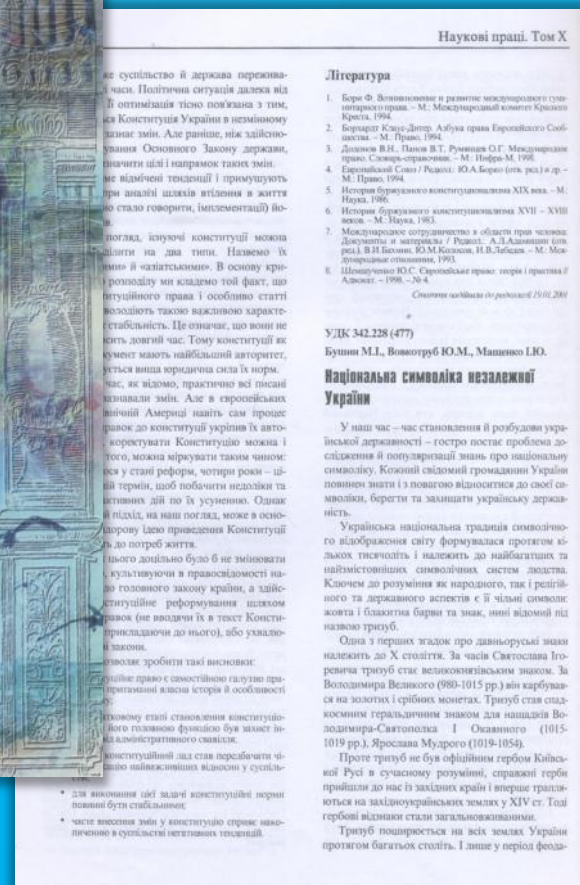
Ва 824473

Ж 27630/1999/4

Ж 69683/2001/10

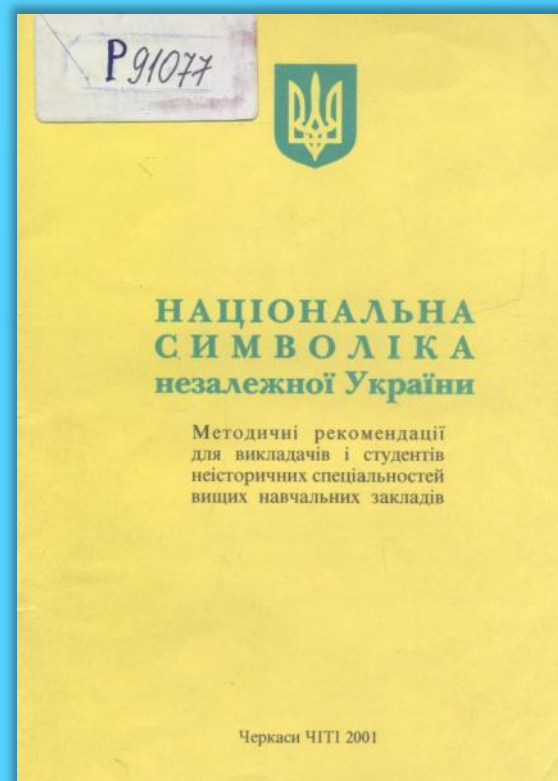

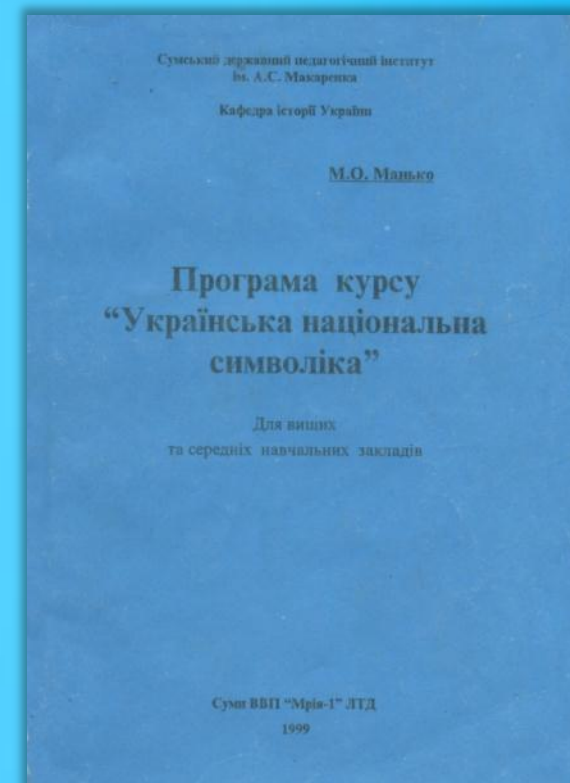
Ba 575395

Ba 693701

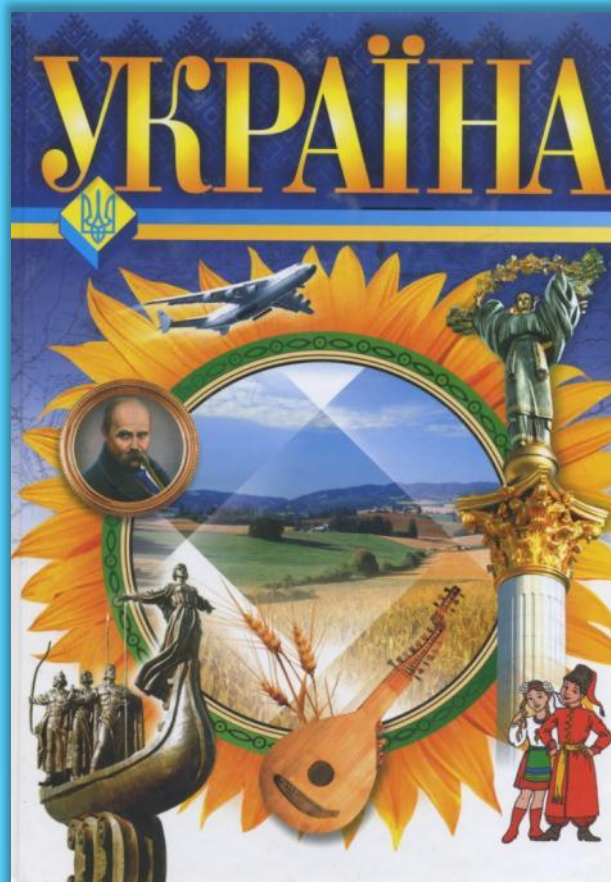
P 91077

Ba 592982

Со 35452

Со 34854

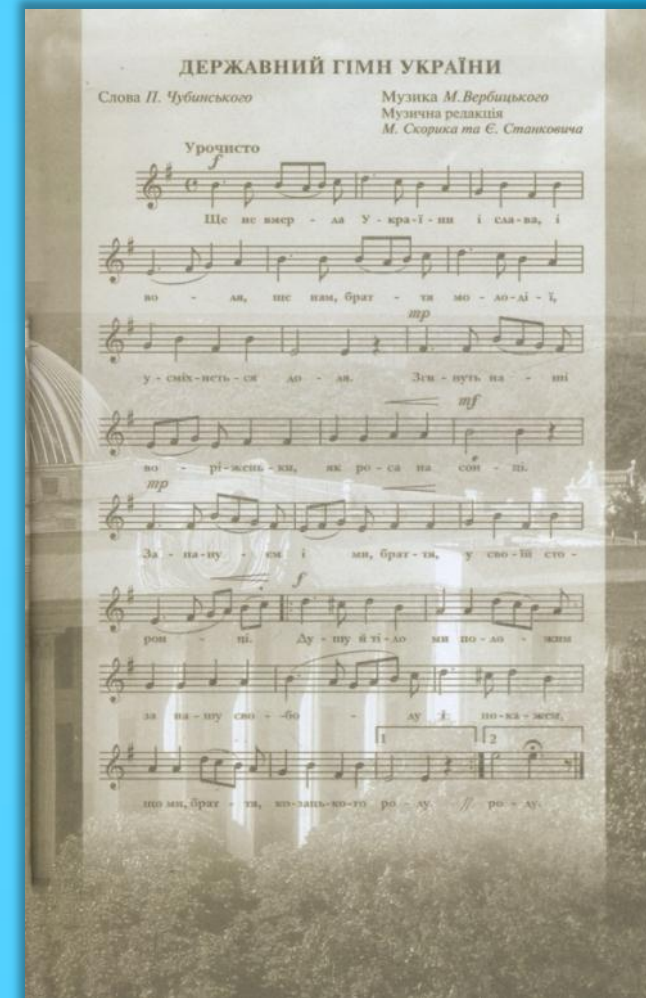

Ва 795672

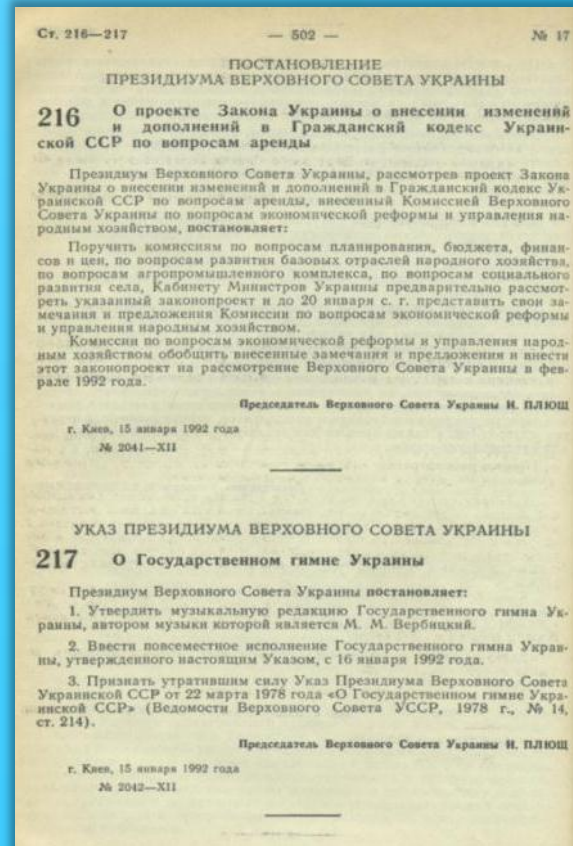
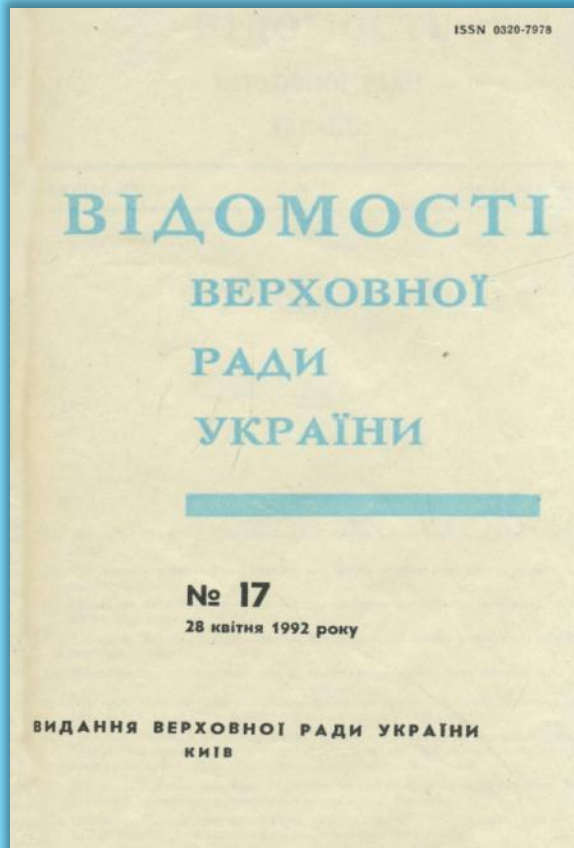
Державний Гімн України — один із головних державних символів України поряд із прапором і гербом. Державним Гімном України є пісня «Ще не вмерла України», слова Павла Чубинського, музика Михайла Вербицького.

Ва 674988

15 січня 1992 року музичну редакцію М. Скорика та Є. Станковича (для хору та фортепіано) Державного гімну затвердила Верховна Рада України, що знайшло своє відображення у Конституції України.

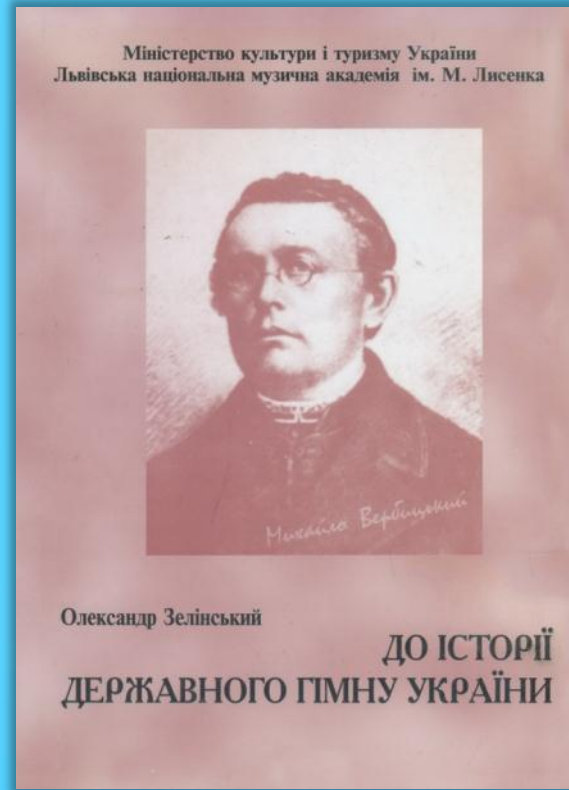
ВВР 92-17 (відділ ДБВ)

P 115353

Історія створення українського гімну починається 1862 року, коли український поет Павло Чубинський написав вірш «Ще не вмерла України», який було опубліковано в 1863 році у львівському журналі «Мета». Цей текст сподобався **Михайлу Вербицькому** (1815-1870) - сільському священнику, хоровому диригенту, одному з засновників української національної композиторської школи. Вербицький написав музику, спочатку адаптувавши цей вірш під пісню-соло, а пізніше переробив пісню на хоровий варіант.

Ва 641331

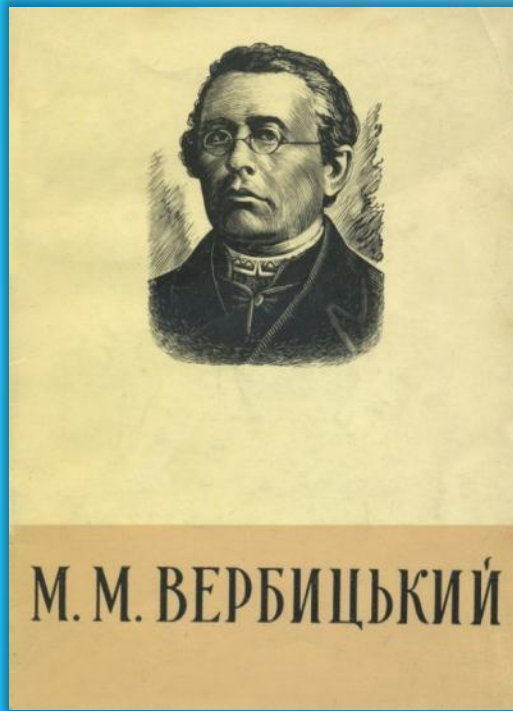

Ва 734532

Ва 802219

Перше публічне виконання пісні "Ще не вмерла Україна" відбулося 10 березня 1865 року в Перемишлі. Як національний гімн пісня «Ще не вмерла Україна» була визнана І. Франком, Л. Українкою, українськими громадами за кордоном. У 1917 році "Ще не вмерла Україна" стала одним із гімнів УНР.

Во 798481

Ва 663016

Ва 593567

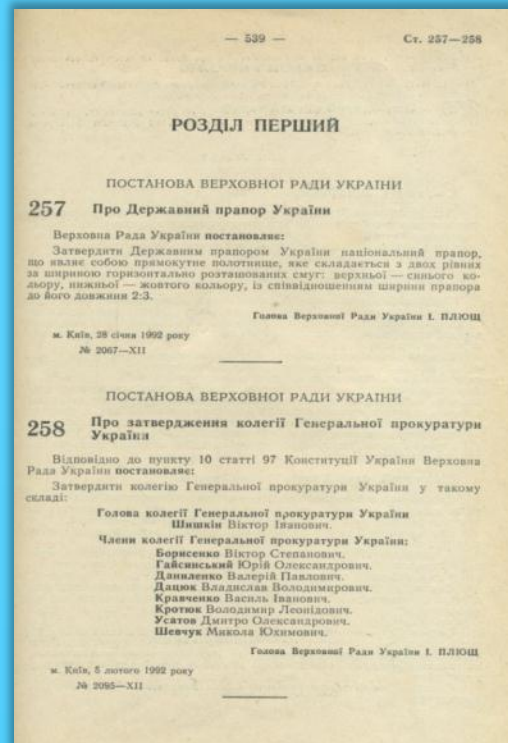
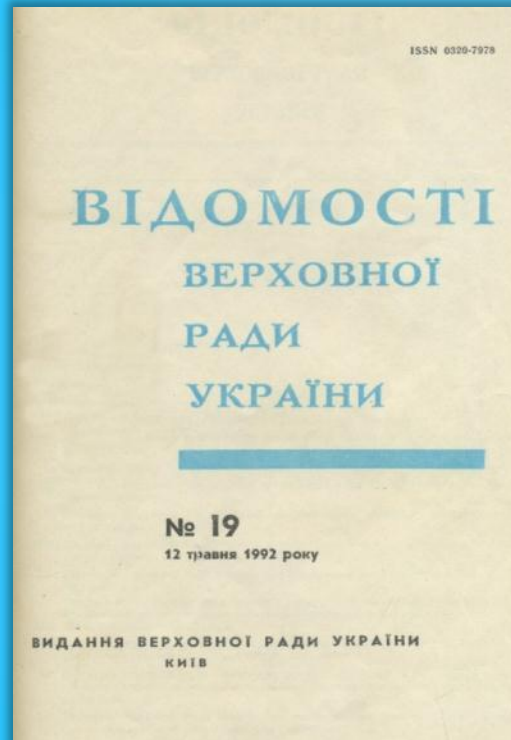

Ва 790360

Державний Прапор України —
синьо-жовтий стяг, який є офіційною
емблемою держави, символом її
суверенітету. Державний Прапор як символ
країни є втіленням національної єдності,
честі та гідності, традицій
державотворення, історії та сьогодення.

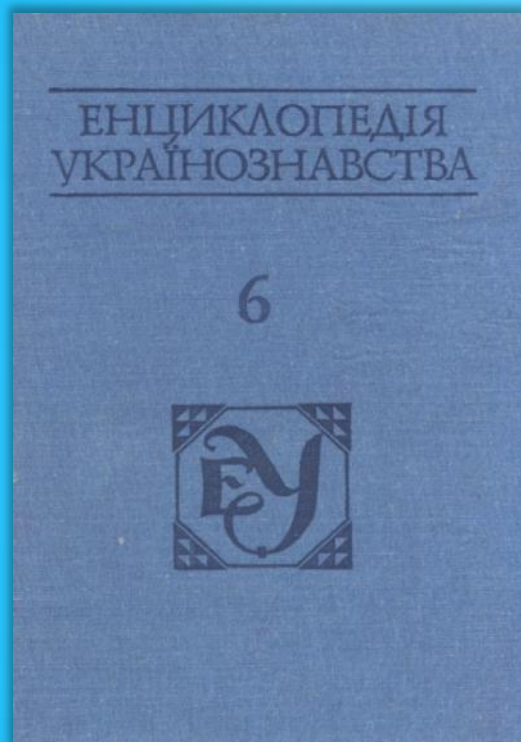
28 січня 1992 року сесія Верховної Ради України прийняла Постанову "Про Державний прапор України". Державний Прапор України — стяг з двох рівновеликих горизонтальних смуг синього і жовтого кольорів: верхня смуга — синього кольору, нижня — жовтого. Співвідношення ширини прапора до його довжини — 2:3.

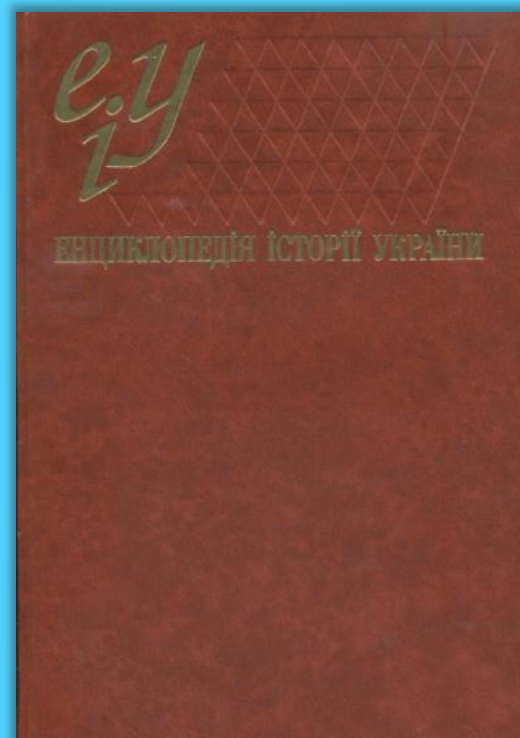
ВВР 92-19 (відділ ДБВ)

Ст 2485

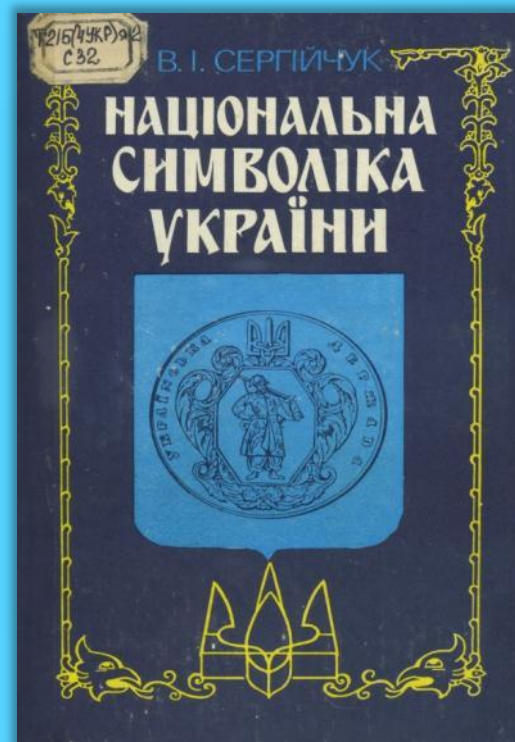
Українське синьо-жовте колірне сполучення - одне з найдавніших серед сучасних національних прапорів. Походить воно від герба Галицько-Волинського князівства - золотого лева в синьому полі, який з'явився в другій половині XIII століття.

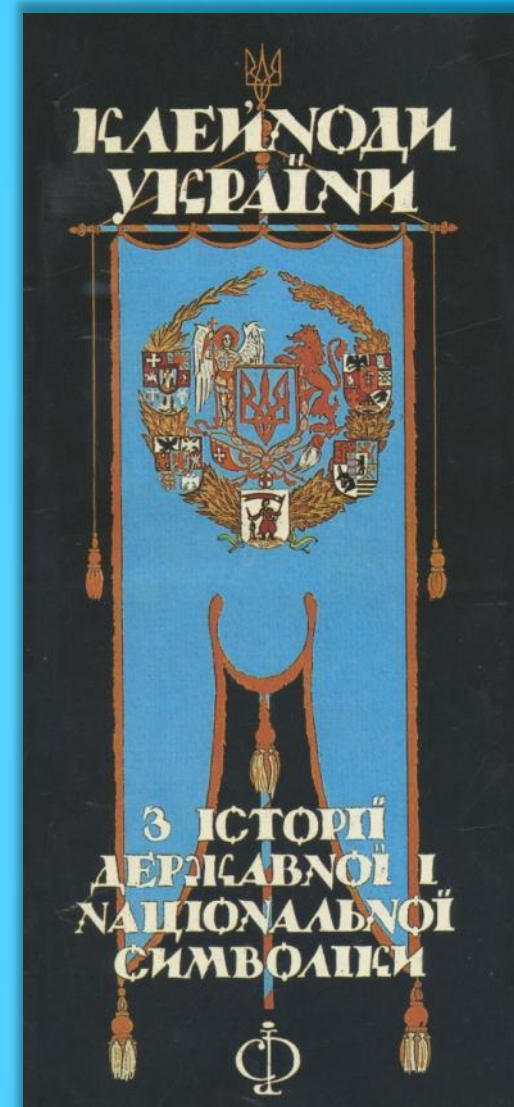
В 339091/6

В 348560/8

Ва 545816

Табачник Вс 105/1-33

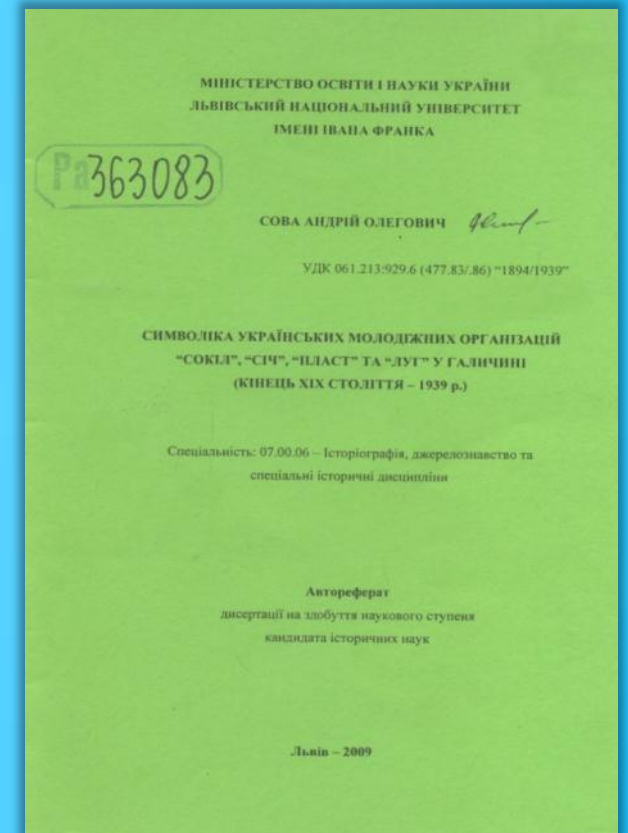
У 1848 р. у Львові на ратуші вперше було піднято жовто-блакитний прапор у вигляді двох горизонтальних смуг. Ця ідея, започаткована Головною Руською Радою, була підхоплена спортивно-просвітницькими організаціями, які почали діяти на Галичині наприкінці ХІХ ст. (у першу чергу «Соколами»). Після з'їзду «Соколів» та «Січей» у 1911 р. починається широке використання жовто-блакитного прапора на різних масових заходах.

Ва 846137

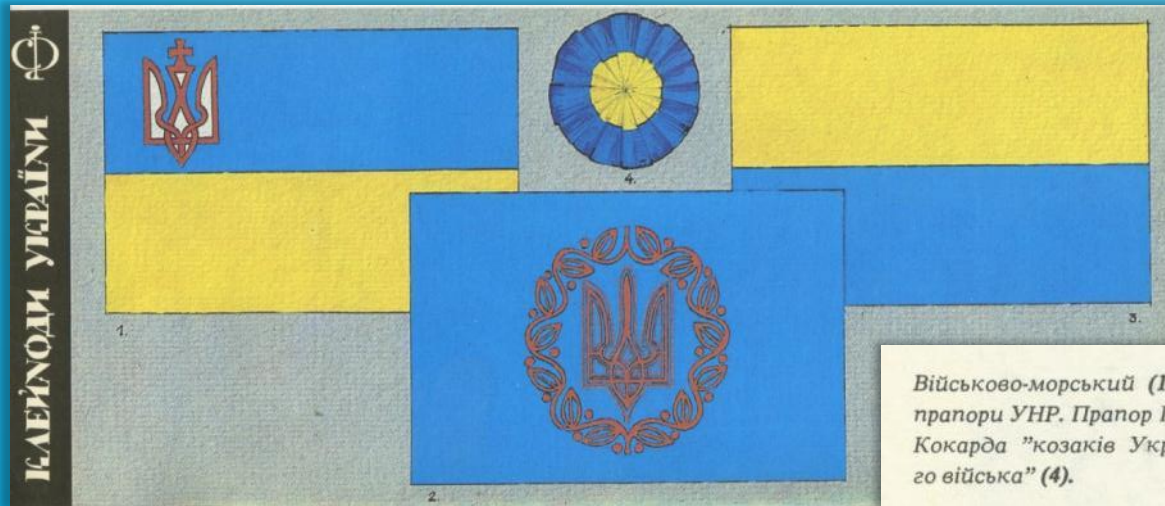
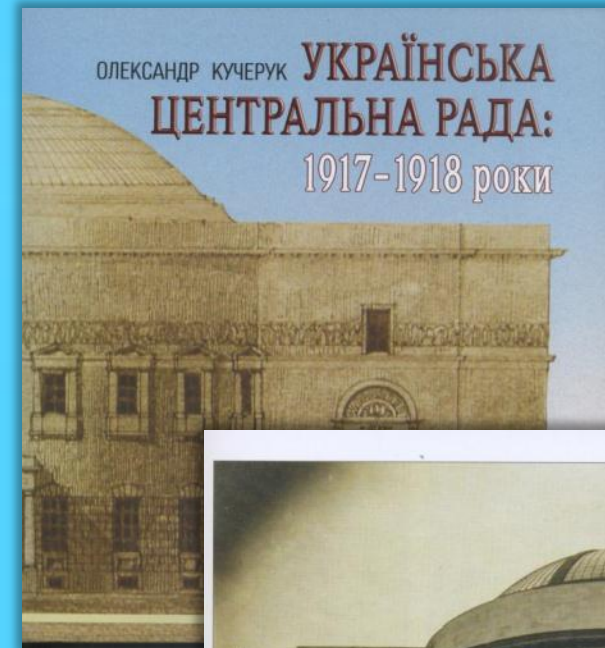

Вс 51787

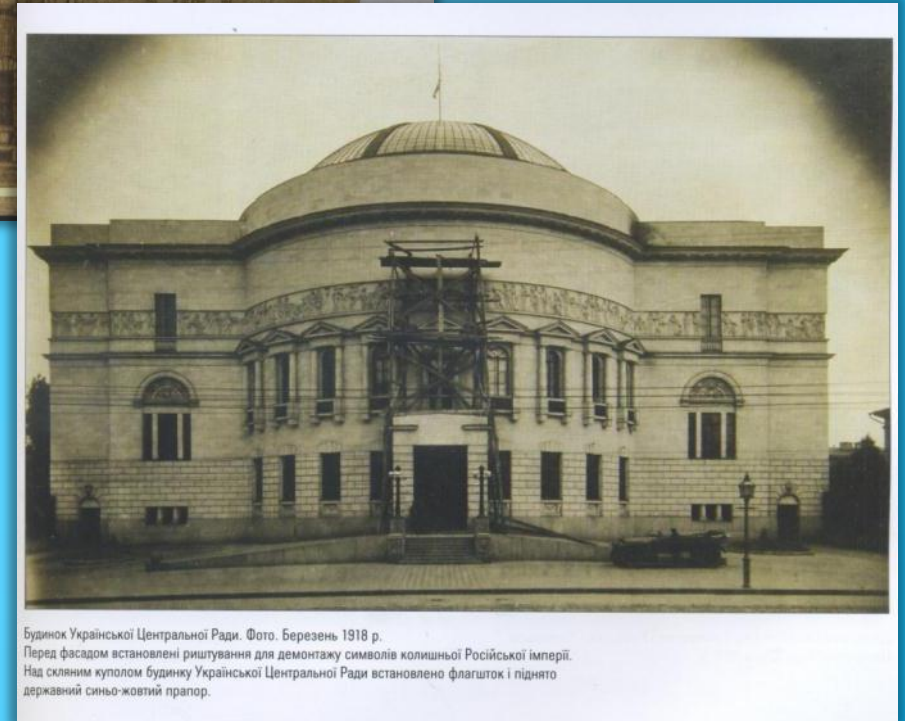

Ра 363083

Жовто-блакитні прапори масово з'являються на маніфестаціях українців після перемоги Лютневої революції 1917 р., під ними формувалися й перші українські національні військові з'єднання. Перший законодавчий акт, який врегулював нарешті порядок кольорів на прапорі як блакитно-жовтий, був здійснений 27 січня 1918 р. Тоді Центральна Рада на засіданні під головуванням М. Грушевського затвердила тимчасовий закон про флот УНР, у якому визначалося для українського військового та торговельного флотів саме такі прапори.

Військово-морський (1) та державний (3) прапори УНР. Прапор Президента УНР (2). Кокарда "козаків Українського народного війська" (4).

Будинок Української Центральної Ради. Фото. Березень 1918 р.
Перед фасадом встановлені риштування для демонтажу символів колишньої Російської імперії.
Над скляним куполом будинку Української Центральної Ради встановлено флагшток і піднято державний синьо-жовтий прапор.

Табачник Вс 105/23

Ва 828760

За гетьмана П. Скоропадського жовто-блакитний прапор був замінений на блакитно-жовтий. Блакитно-жовті прапори затвердили уряди ЗУНР і Підкарпатської Русі як складової частини Чехо-Словаччини.

25. ПРАПОР, ПЕЧАТКА І ВІЙСЬКОВА КОКАРДА
ГЕТЬМАНЩИНИ 1918 р.

За Гетьманщини 1918 року було затверджено новий опис "національного прапора держави". Це було полотнище "з синьої й жовтої горизонтальних смуг", а в центрі – "золотий тризуб з хрестом".

Гетьманський уряд прагнув продемонструвати відродження давніх козацьких традицій. З огляду на це роль символу гетьманської влади якнайкраще мав виконати старовинний козацький герб – "козак з мушкетом". Проте нова адміністрація не могла відмовитися і від герба Української Народної Республіки. Тому на виконаній Г.Нарбутом державній печатці бачимо поєднання обох символів. В описах грошових знаків, що їх друкував гетьманський "Державний вісник", тризуб спочатку продовжували називати "гербом У.Н.Р.", а далі – вже просто "гербом України" чи "Українським гербом".

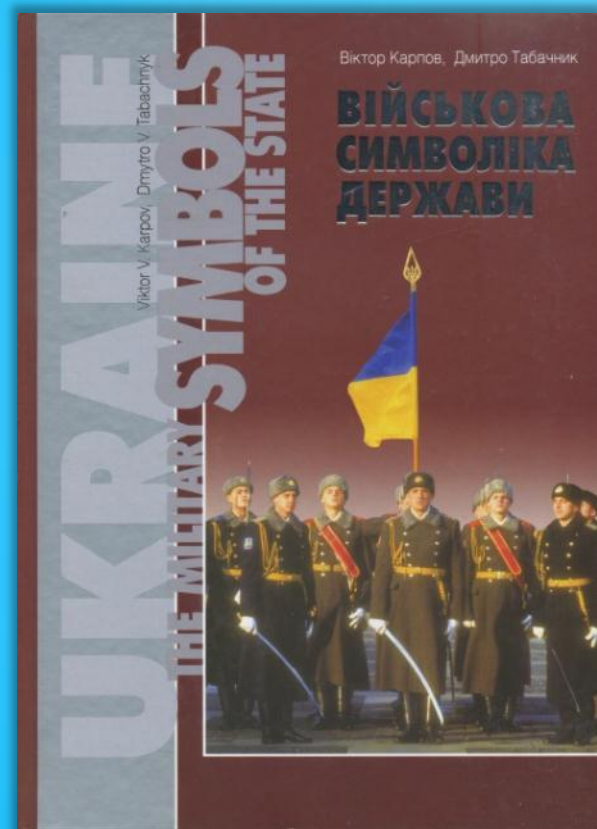
Саме тоді тризуб уперше став атрибутом військового одягу. 17 травня 1918 року було затверджено кокарду: золотий герб Української Держави на блакитній емалі із золотим же облямунням. Ця кокарда була поширена і в часи Директорії.

Табачник Вс 105/25

Ва 704412

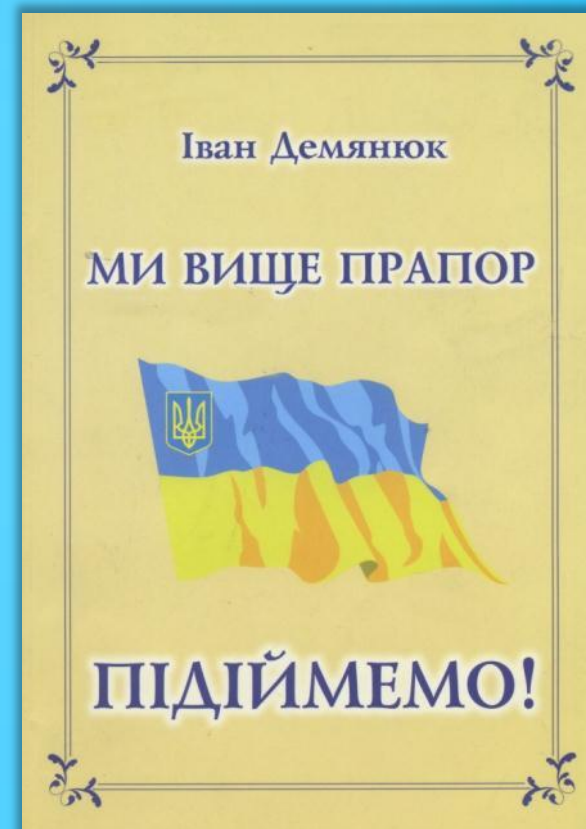
В кінці 1980-х р. питання легалізації національних барв стало одним із основних у процесі українського національного відродження. Після проголошення Декларації про державний суверенітет України в нас певний час використовувалися два прапори: офіційний прапор УРСР і національний. 24 липня 1990 р. синьо-жовтий прапор з'явився біля Київської міської ради. А вже 4 вересня 1991 р. національний синьо-жовтий прапор з'явився над будинком Верховної Ради України.

Со 27800

Р 119467

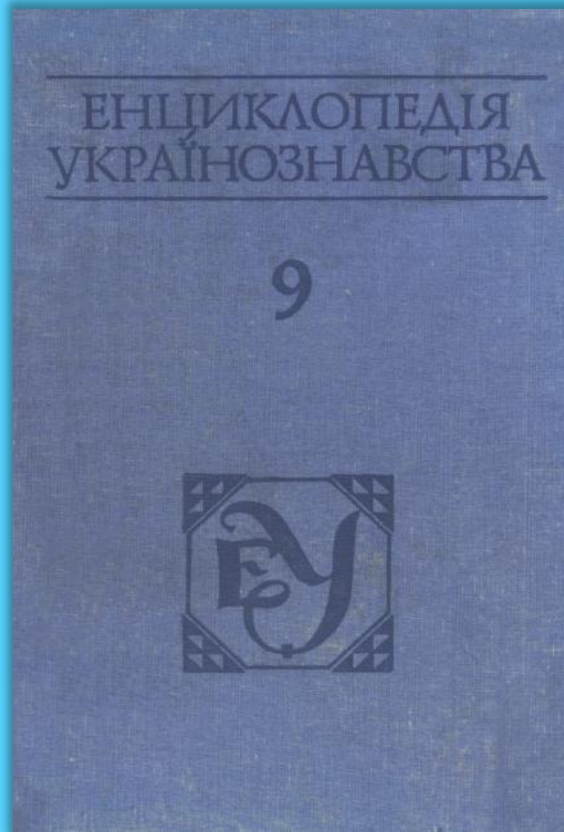
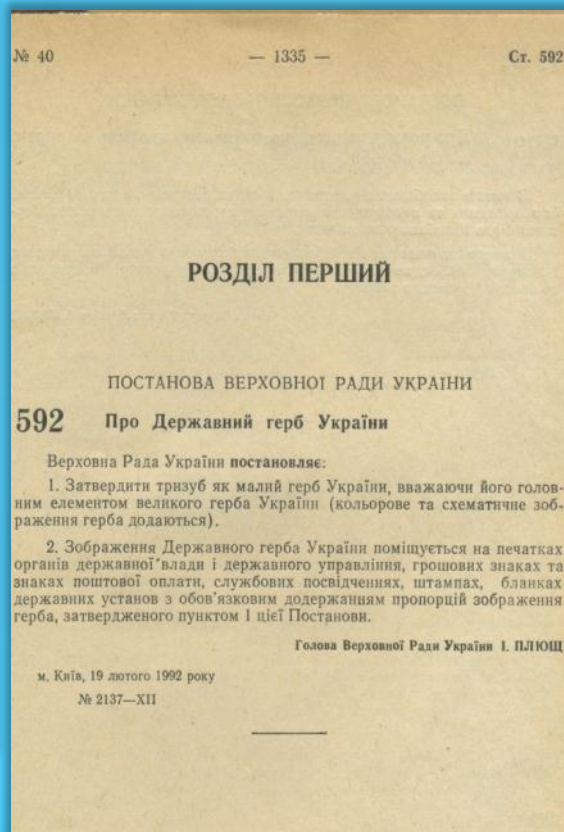
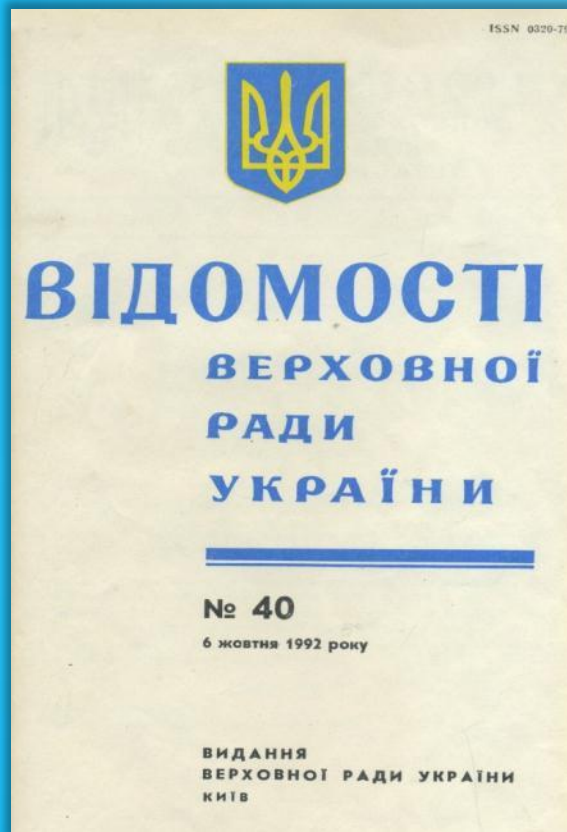

Ва 767151

Малий Державний герб України –
офіційний символ держави Україна у вигляді
золотого тризуба на синьому щиті. Герб – це
художньо-графічний символ держави.
Державний Герб України складається з
Малого та Великого Гербів.

19 лютого 1992-го року Постановою Верховної Ради України затвердили тризуб як Малий Державний герб України.

ВВР 92-40 (відділ ДБВ)

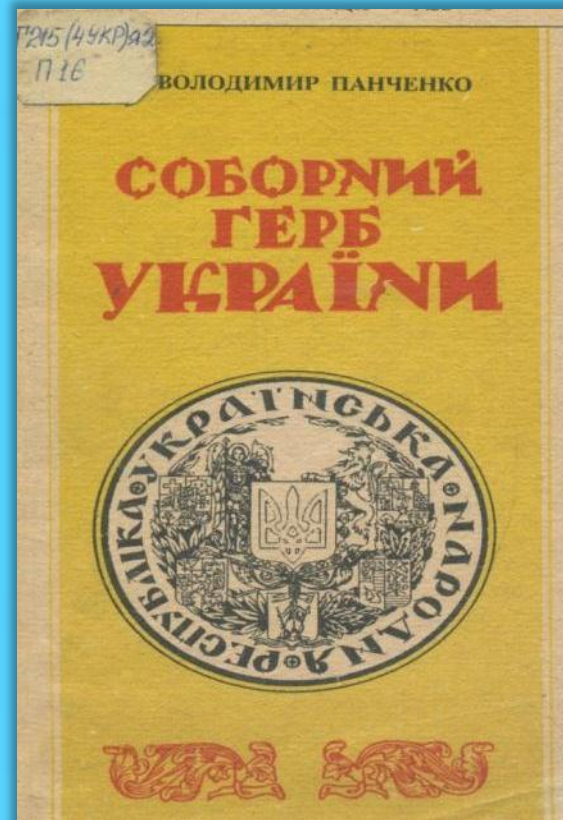
В 339091/9

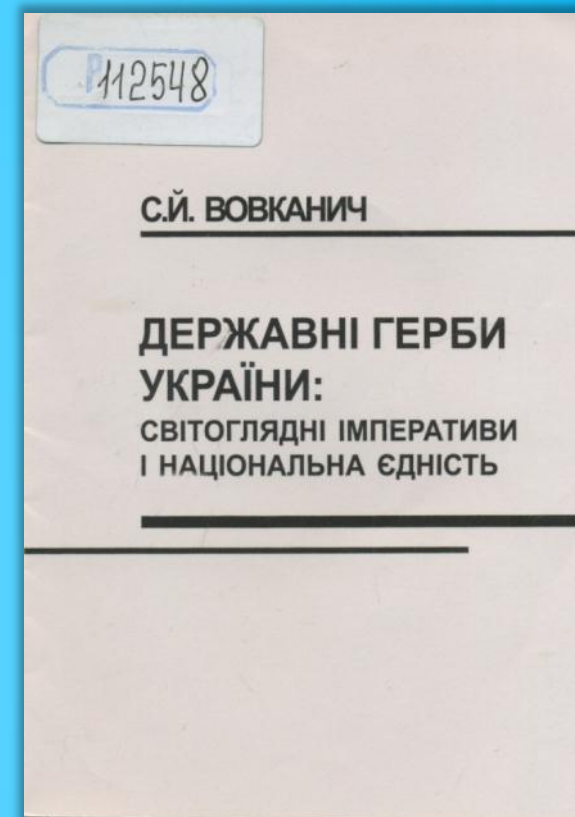
Ba 832038

Ba 707371

Ba 554476

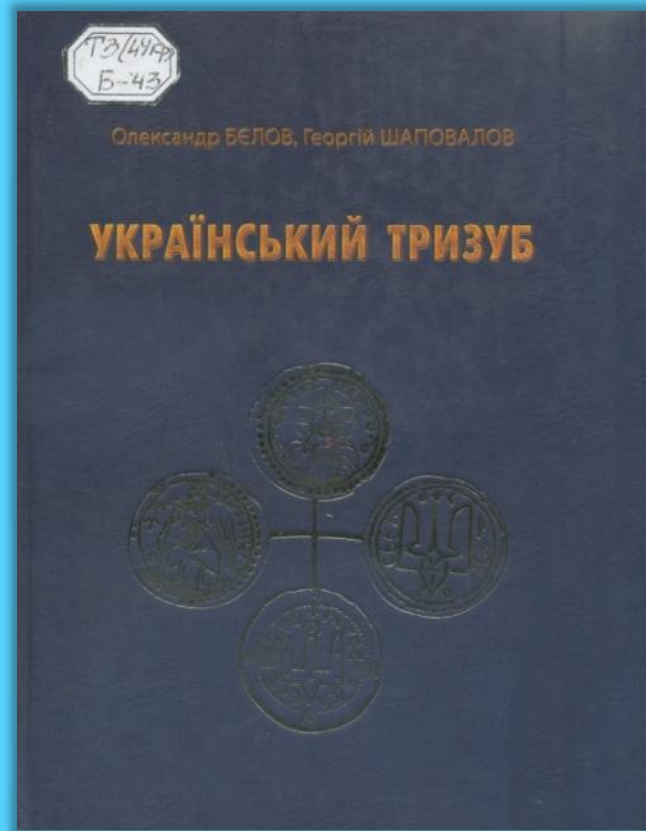

P 112548

Існують найрізноманітніші трактування тризуба: скіпетр скіфських царів, норманський сокіл, стилізована квітка, емблема сокири чи колоса, символ влади над трьома світами. Поряд з офіційною функцією державного і релігійного символів Тризуб має широку естетичну функцію та функцію оберегу. Він зображався як в орнаментах тканин, килимів, карбування, так у рукописних текстах книг, на монетах і печатках, на ювелірних виробах, державних відзнаках тощо.

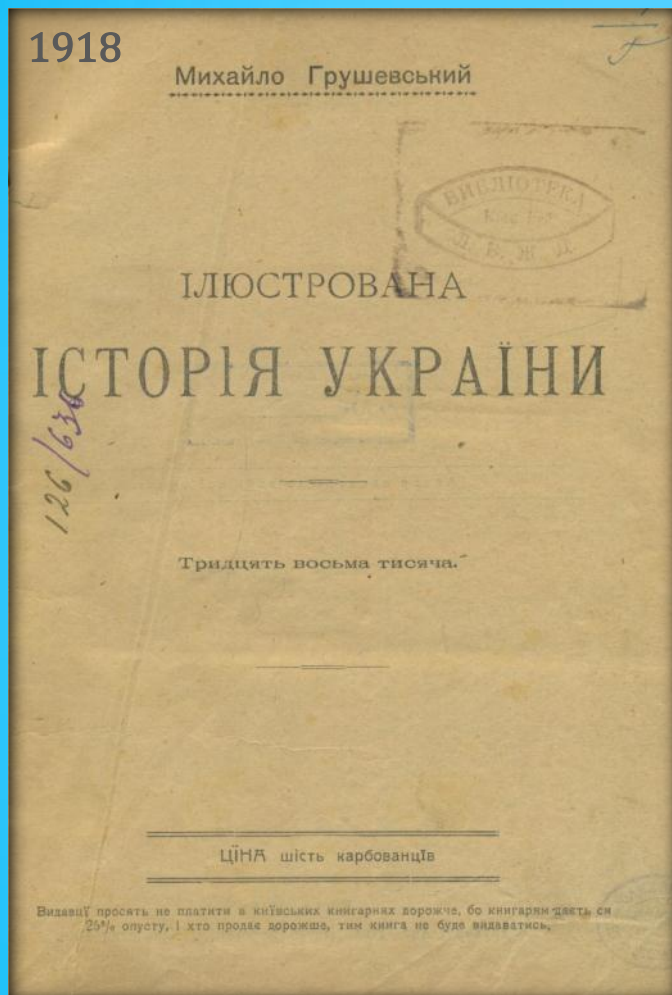
Р 104874

Ва 702290

Ва 696445

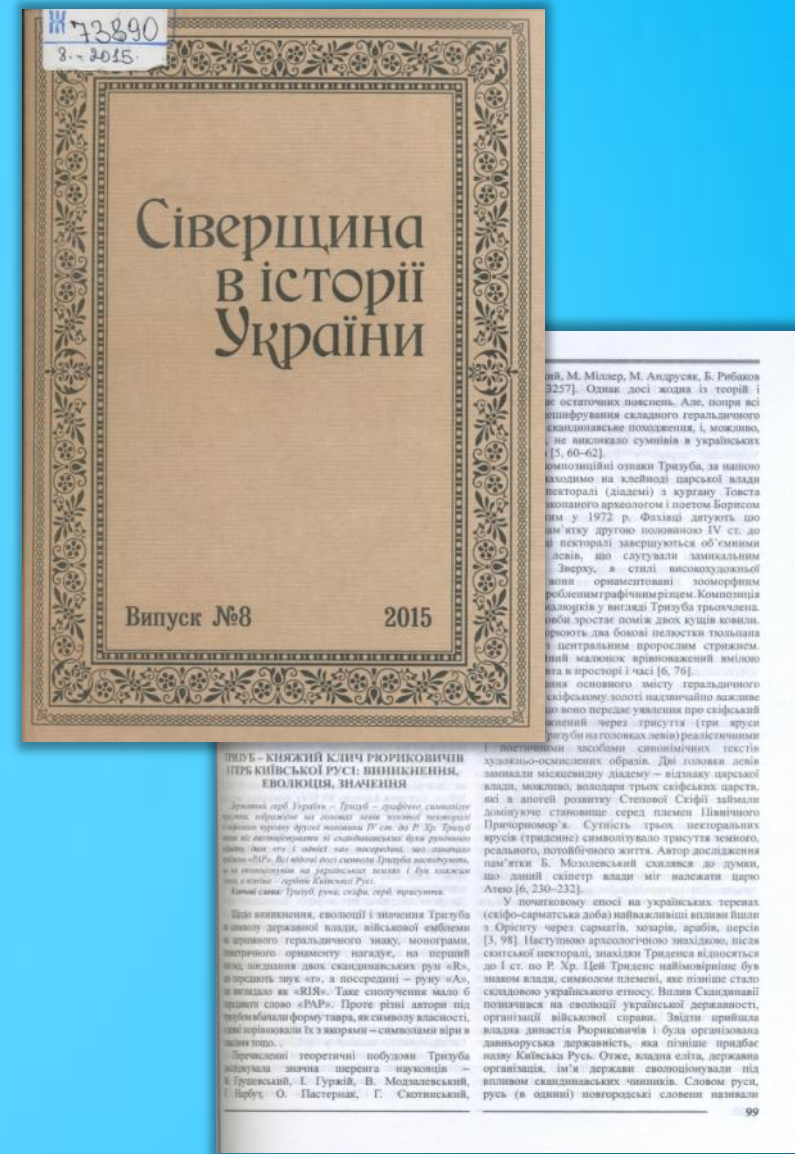
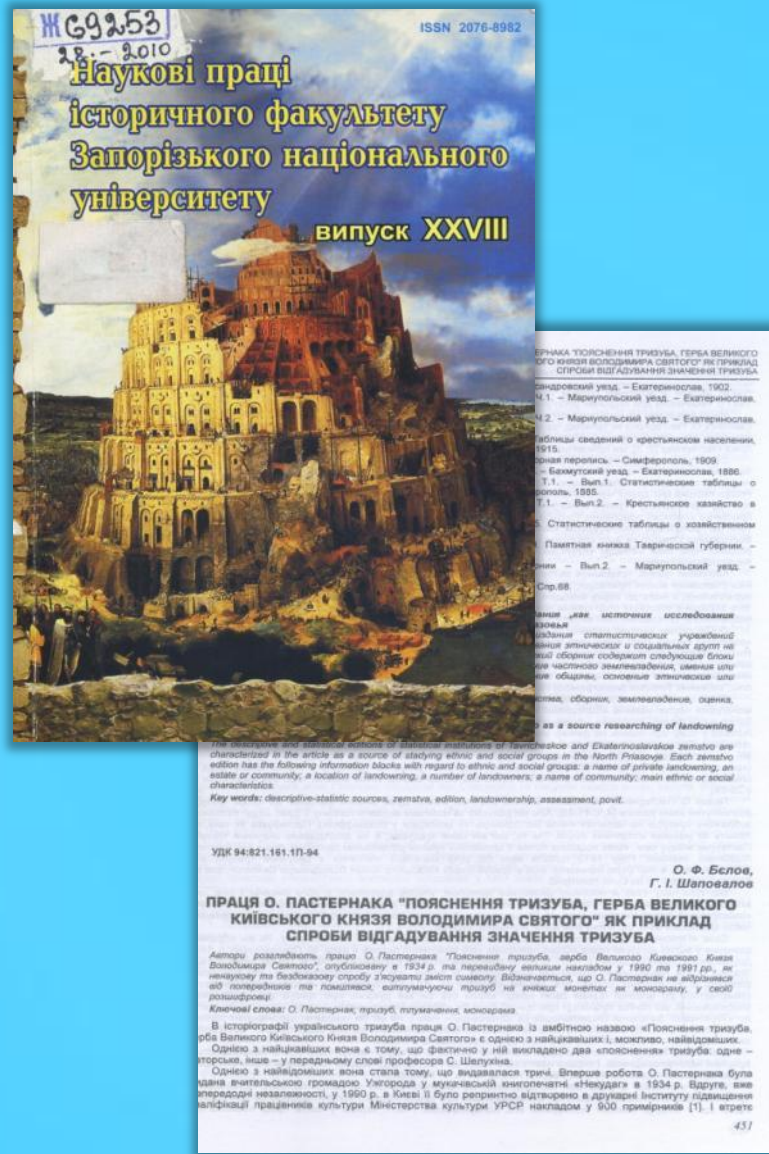
ФПУ Ва 559251

Найдавніше зображення тризуба науковці датують X століттям. У Русі це був символ Рюриковичів. Тогочасні князі зображували свій герб на монетах, зброї, одязі, печатках, прикрасах, стягах тощо. Найбільша кількість знайдених речей з тризубом належали Володимиру Святославовичу, тому він вважається його знаком.

Печатки Святослава Ігоревича (1), Ізяслава Володимировича (2), Ізяслава Ярославича (3), златник (4) і срібняки Володимира Святославича (5, 6, 7), срібняки Святополка Володимировича (8, 9). Підвіска із знаком Ярослава Володимировича (10).

Табачник Вс 105/1

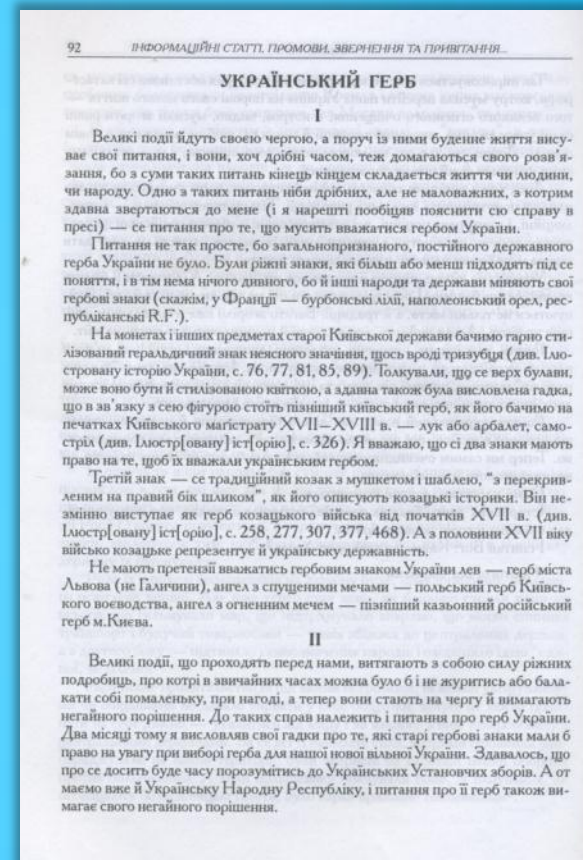
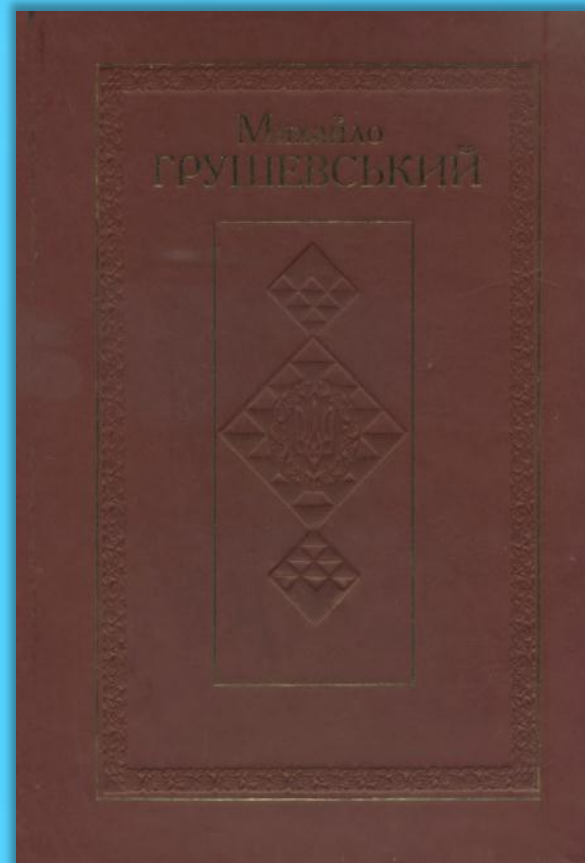

Онищенко Со 142

Ж 69253/2010/28

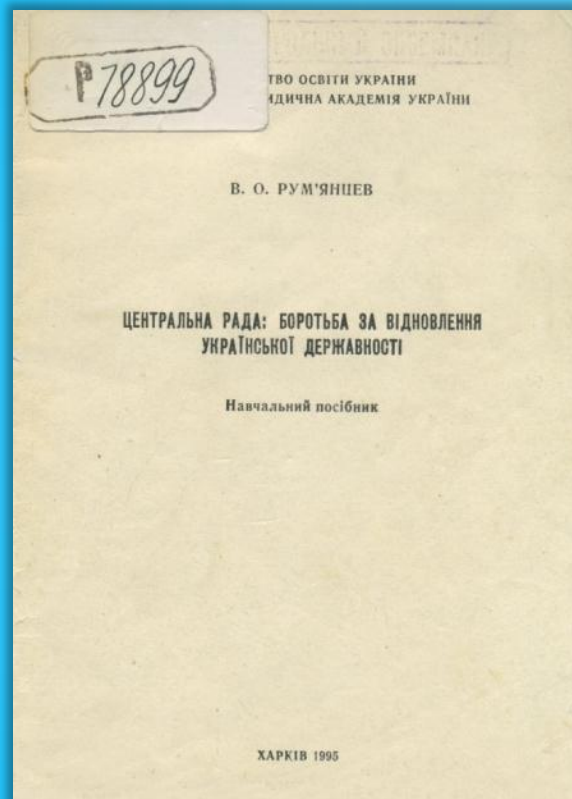
Ж 73890/2015/8

Формування в 1917–1918 роках української державності, проголошення Української Народної Республіки та декларування її незалежності потребували утвердження державного герба. Комісію, яка мала розробити символ, очолив Михайло Грушевський. Він опублікував ряд статей, присвячених проблемі герба України. Грушевський хотів зобразити золотий плуг на синьому тлі, а навколо мали розташовуватись історичні герби українських земель. Але Комісія обрала ідею з тризубом.

В 345972/4 кн.1

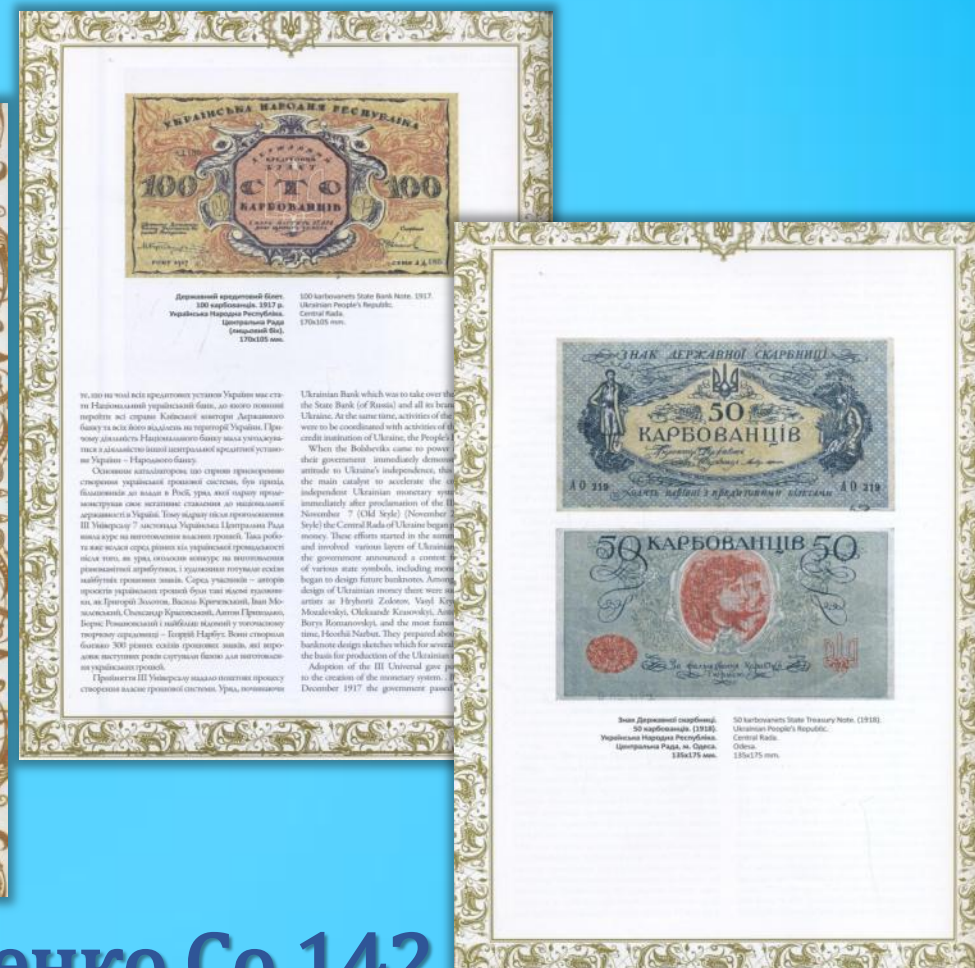
6 січня 1918 року УНР випустила перші гроші з гербом у 8-кутнику.

P 78899

Онищенко Со 142

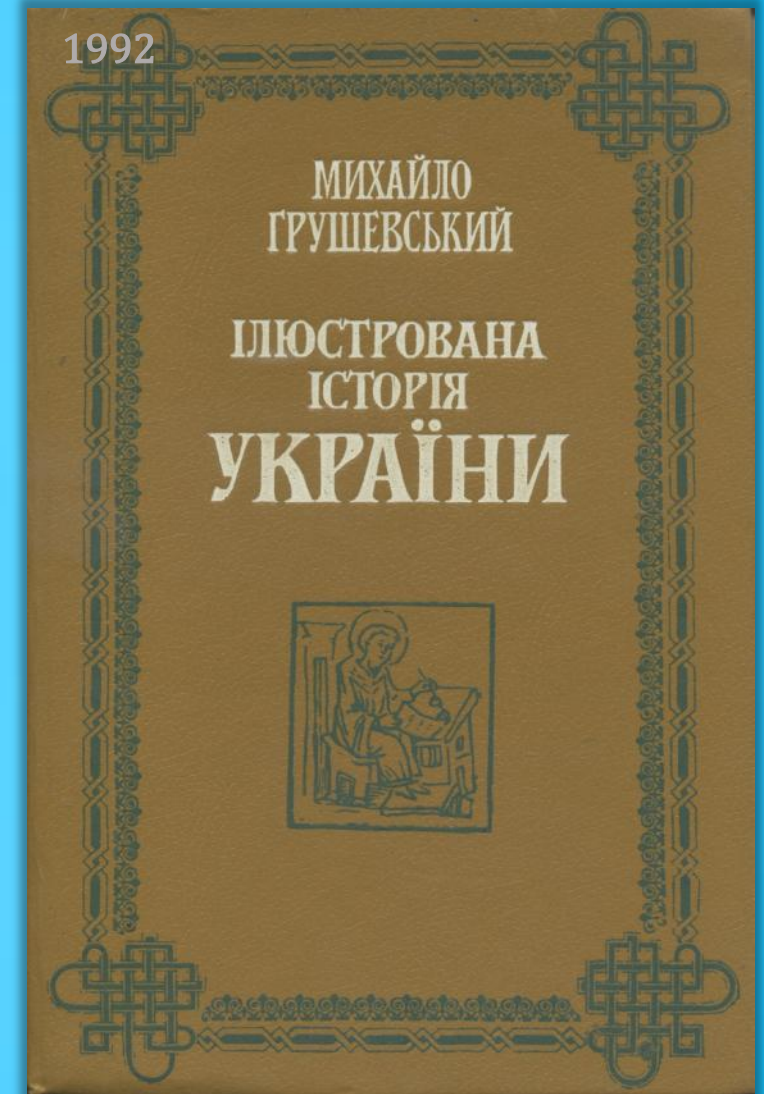

Bc 34636

22 березня 1918 р. Мала Рада схвалила графічні зображення гербів УНР. В основу був взятий тризуб як символ Київської Русі. Навколо символу був зображений оливковий вінок на знак миролюбності. Проекти гербів В. Кричевського так і не стали використовуватися на практиці. Що стосується печаток, то його пропозиція вживати на “малій печатці” вписаний у ромб Тризуб збереглася в наступні роки на печатках різних установ і військових підрозділів.

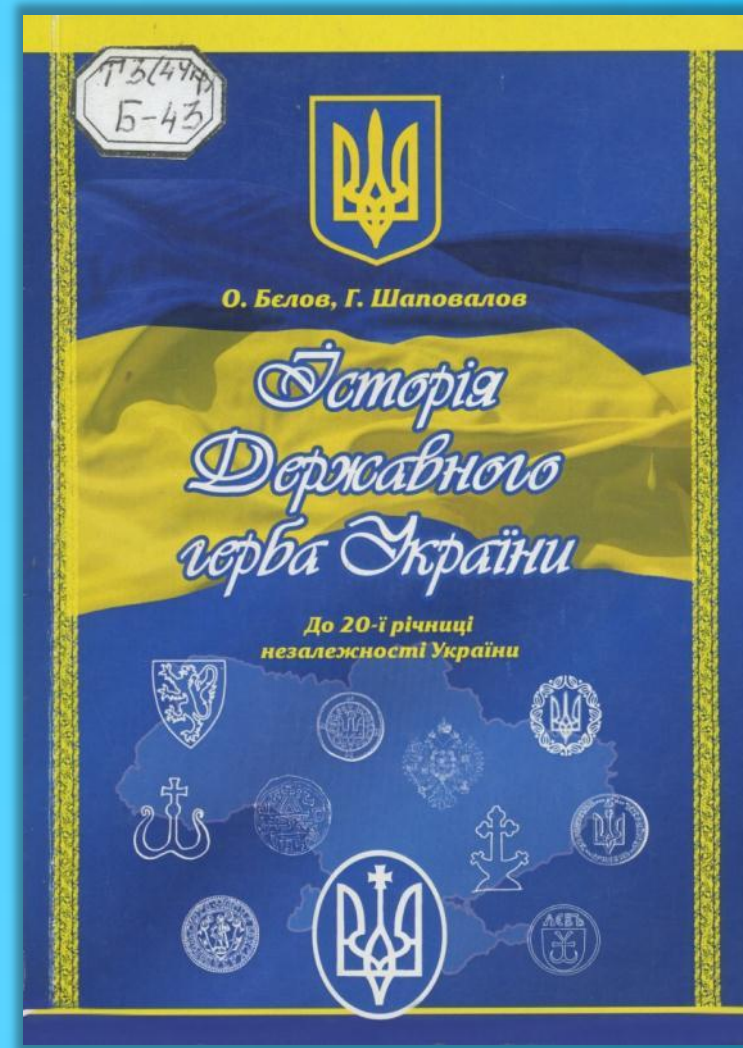
Табачник Вс 105/24

Ва 551459

У міжвоєнний період тризуб використовували як символ боротьби за свободу. Його можна було побачити на стягах і одязі УПА: мазепинках, петлюрівках, ременях, нашивках. Тризуб став символом національно-визвольної боротьби українського народу.

Його функціонування як державного герба України було відновлено в 1992 році.

Ва 740572

Використано матеріали:

https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/istoriya_derz.pdf

<https://news.obozrevatel.com/ukr/lady/mihajlo-verbitskij.htm>

<http://history.org.ua/LiberUA/978-966-02-6038-2/10.pdf>

<http://www.hai-nyzhnyk.in.ua/doc/2014doc.prapor.php>

<https://100krokiv.info/2016/01/andrij-hrechylo-ukrajinskyj-prapor/>

<http://tsn.ua/special-projects/tryzub/>

http://school-life.ks.ua/kherson_news/ukrayinska-natsionalna-derzhavna-simvolika/

https://shron1.chtyvo.org.ua/Grechylo_Andrii/Utverdzhennia_herba_Ukrainskoi_Narodnoi_Respubliky_v_1917_1918_rokakh.pdf?

Книжкова виставка підготовлена Відділом соціокультурної діяльності

Всі права захищені © ВСКД НБУВ
провідний бібліотекар Білецька Л. Д.